

Recenzja dotycząca rozprawy doktorskiej Pana mgr Michała Mikulskiego w związku z przewodem doktorskim w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki, wszczętym w dniu 10 kwietnia 2019 roku przez Radę Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

W przesłanej dokumentacji czytamy: "Urodzony w 1976 roku w Puławach. Ukończył kierunek malarstwo w Instytucie Wychowania Artystycznego UMCS w Lublinie. Od 2002 roku wykładowca na Wydziale Artystycznym UMCS w Lublinie, a od 2014 roku zatrudniony na stanowisku asystenta w Katedrze Sztuki Mediów Cyfrowych tejże uczelni. Prowadzi zajęcia z technik komputerowych: animacja i kreacja multimedialna. W swojej twórczości zajmuje się szeroko pojętą dziedziną multimedii, związaną między innymi z drukiem cyfrowym połączonym, przestrzenią rozszerzoną rzeczywistości, animacją (motion-graphic), postprodukcją wideo wraz z edycją dźwięku. Prowadząc swoje studio graficzne PROPAGOO w latach 2005 – 2010 w swej działalności tworzył animacje i multimedialne prezentacje. Po tym czasie nadal współpracował z rynkiem komercyjnym jako podwykonawca w realizacjach związanych ze sztuką projektową. Realizator interaktywnych projektów internetowych, uczestnik kilkudziesięciu wystaw zbiorowych. Obecnie jego twórczość oscyluje wokół szeroko pojętej sztuki niefiguratywnej".

Doktorant przedstawia WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH OSIĄGNIĘĆ ARTYSTYCZNYCH I NAUKOWYCH:

2019 - wszczęcie przewodu doktorskiego, Wydział Artystyczny UMCS w Lublinie

Wystawy indywidualne:

2019 – grafika cyfrowa, Centrum Kultury i Sztuki Chińskiej He Shuifa UMCS, Lublin

Wystawy zbiorowe:

2014 – Artyści UMCS, Centrum Kultury i Sztuki Chińskiej He Shuifa UMCS, Lublin

2015 – Entschleunigung durch Kunst. Sztuka poprzez spowolnienie, Nachbarschaftstre im Schillerkiez, Berlin, Niemcy

2016 – Międzynarodowa wystawa grafiki PRINTON, ACK UMCS Chatka Żaka, Lublin

2016 – PRINTON, Art Center of Library in Shandong University of Art & Design, Chiny

2016 – 4/4, ACK UMCS Chatka Żaka, Lublin, (organizator) 2018 – Lessendra World

Art. Print Annual, galeria Lessendra, Soa, Bułgaria

2019 – Na papierze bez granic, galeria Biblioteki Publicznej im. Hieronima

Łopacińskiego w Lublinie

2019 - Międzynarodowe Triennale Grafiki Cyfrowej, Gdynia

2019 - Międzynarodowa Wystawa Grafiki PRINTON2, Centrum Spotkania Kultur, Lublin

2021- Międzynarodowe Forum Artystyczne „na papierze bez granic...”, Centrum

Spotkania Kultur, Lublin

Praca organizacyjna, pełnione funkcje i zadania na uczelni:

- sekretarz egzaminów wstępnych • 2011 – 2014, 2017 – 2018 wydziałowy

koordynator egzaminów wstępnych • od 2015 członek zespołu programowego dla kierunku Grafika • 2014 – 2018 opiekun praktyk zawodowych na kierunku Grafika • dokumentacja wideo wydarzeń artystycznych na Wydziale Artystycznym

Twórczość Pana Michała Mikulskiego skupia się wokół działań plastycznych opartych na szeroko rozumianych działaniach multimedialnych z elementami grafiki cyfrowej. Studia w UMCS w Lublinie i praca na macierzystej uczelni ukształtowały Artystę dojrzałego, poszukującego nowych rozwiązań formalnych i artystycznych. Jego koncepcja twórcza i wypracowane wcześniej umiejętności posługiwania się cyfrowymi środkami wyrazu wybrzmiały ciekawą propozycją artystyczną, jednocześnie świadczą o wysokim poziomie artystycznym.

Ocena rozprawy doktorskiej (część opisowa i dzieło artystyczne)

Rozprawa doktorska zatytułowana "KOMPOZYCJE RÓWNOLEGŁE" obejmuje część pisemną wzbogaconą rysunkami koncepcyjnymi i dokumentacją prac graficznych. Praca napisana pod kierunkiem dr. hab. Marka Letkiewicza, prof. UMCS oraz promotora pomocniczego dr. Sławomira Plewko.

Część pisemna dysertacji stanowi ważny element oceny dyplomanta. Spis treści pokazuje czytelny układ i sprecyzowaną formę w rozdziałach pracy. Logiczna treść pisemnej dysertacji jasno definiuje predyspozycje intelektualne Doktoranta. Biegłe charakteryzuje własną twórczość oraz wyczerpująco i klarownie opowiada o swoich zainteresowaniach.

Zaprezentowany cykl składa się z pięciu prac graficznych wykonanych w technice druku cyfrowego, w pełnym kolorze. Ułożone horyzontalnie prace tworzą niepodzielny układ kompozycyjny o wymiarach 125 cm x 400 cm. Całość dopełnia zwizualizowany obiekt graficzny wykonany w środowisku *Augmented Reality* i możliwy do obejrzenia za pomocą urządzenia typu smartfon lub tablet.

Propozycja Pana Michała Mikulskiego jest precyzyjnie przeprowadzoną analizą procesu twórczego zbudowanego na świadomej ocenie dotychczasowych umiejętności i intuicji osadzonej w mocno określonej tektonice wykonanej struktury.

Punktem wyjścia stał się nakreślony okrąg. Doktorant sugeruje intuicyjny wybór figury geometrycznej: "Szukając formy, która stanie się ową konstrukcją całego cyklu i początkiem dzieła, wybrałem najprościej jak mogłem – nakreśliłem na kartce koło". Symbolika koła – doskonała forma, symbol jedności, całości i wieczności. Ten pozorny gest Artysty nie jest przypadkowym, pozbawionym logiki mimowolnym odruchem. Podświadomie wizualizuje logiczną przestrzeń, strukturę kompletną, osadzoną w zamkniętym obszarze koła. Wprowadza percepcję widza pomiędzy świat określony fizycznością śladu kreski a intuicyjną strefą wyobraźni.

Pan Michał Mikulski dodaje: "Koło odczytuję jako formę statyczną, osadzoną, gotową na przyjęcie wszelkiej narracji".

Kompozycje wpisane w kwadrat i koło mają również liczne odniesienia symboliczne w wielu kulturach. Mogą oznaczać iskrę Bożą ukrytą w materii. Są symbolem stałości, kompletności, cykliczności i nieskończoności.

Wkomponowanie kwadratu w koło uruchomiło podziały i punkty styku narysowanych linii. Pojawiły się wykreślone łuki wpisane w logikę kolejnych podziałów geometrycznych.

Rozeta o dwunastu wierzchołkach stała się konstrukcją, siatką, na której Artysta rozpościera swoją opowieść.

Krystyna Rybicka w swoim artykule poświęconym sztuce Tadeusza Mysłowskiego pisze: "Siatka, GRID, prosty znak z przecięcia linii - Artyści odnajdują w niej prymarną nośność, porządkującą odbiór sfragmentyzowanego, rozczłonkowanego świata(...). Nieunikniona droga w przestrzeń rozpoczyna się od punktu, poprzez linię, kwadrat (sześciąt, hipersześciąt), ku nieskończoności".

I dalej: "Siatka w nowym znaczeniu wyłania się z kubizmu, z nowatorskiego sposobu interpretacji przestrzeni rozciągniętej na płaszczyźnie, dzięki czemu stanowi również spoiwo łączące samodzielny byt dzieła sztuki ze światem zewnętrznym, podkreśla jego fizyczność albo buduje barierę pomiędzy tymi światami. Jednak jej zadanie spektakularne odnosi się do Uniwersum".

Siatka wyodrębnionych mniejszych pól jest obszarem, na którym nie tylko intuicja, ale i podświadomość pozwala Artystcie z wielkim rozmysłem nakładać rysunkową strukturę. Zarówno kreacja, jak i idea wynikająca ze świadomości artystycznej, daje możliwość konstruowania obrazu jako pojęcia wieloznacznego. Powstaje zjawisko wielowymiarowe. Wykraczające poza czysto materialną formę. Gęstość kresek, kierunki duktu narzędzia i żywiołowość dynamiki śladu wykreślonych linii tonalnych pozwalają uzyskać odpowiedni poziom nasycenia monochromatycznych. Graficzny zapis nieznanego żywiołu wprowadza nas w nowy wymiar energii przepływających linii. Jest to subiektywna interpretacja Pana Michała Mikulskiego przestrzeni zaszyfrowanej pomiędzy kreską a myślą. Nasz wzrok przemieszcza się poprzez meandrujące linie i zatapia w wielowymiarowej płaszczyźnie.

Wkraczamy w świat osadzony pomiędzy geometrią a znakiem. Świat wielowarstwowych znaczeń, śladów i szyfrów zawarty jedynie w ograniczonej kolorystyce sprowadzonej do czarnej kreski wzbogaconej dotknięciem koloru. Mimetyczność form sugeruje wiele odniesień. Zarówno do pejzażu jak i architektury. Nie ilustruje konkretnych miejsc. Obrazuje raczej panoramę nastrojów i skupienia zanurzoną w przestrzeni afinicznej uwolnionej od opisów i prostych skojarzeń. Zarysowuje wybrane fragmenty siatki-konstrukcji zdeterminowane geometrycznym szkieletem. Istotne są relacje zachodzące pomiędzy kształtami. Ich otwarty układ zderza się z zamkniętym obszarem siatki. Wielopłaszczyznowa kompozycja przywołuje asocjacje z mapą. Dostrzegamy skomplikowane poziomice określające w kartografii, tak zwane izoliny, krzywe na mapie łączące punkty o tych samych wartościach. Poprzez skomplikowane układy nawarstwianych linii, Autor analizuje swój dojrzały i przemyślany obszar wyimaginowanego terytorium. Linie wzajemnie interferują i generują nowe zjawiska optyczne. Pan Mikulski podświadomie wizualizuje logiczne struktury, wprowadza percepcję widza pomiędzy kolor tła a meandrującą kreską. Zamyka swobodne struktury-siatki i elementy kompozycji w geometryczne kształty. Unika sztywnych, estetyzujących schematów, naniesionej wcześniej struktury. Tworzy własne skomplikowane i tajemnicze układy. Wzmacnia przekaz formami wzajemnie się dopełniającymi. Opowiada o złożonej, wielopoziomowej rzeczywistości. Koduje na swój sposób własne mapy wyobraźni.

Paulina Sztabińska o nowych strategiach artystycznych w tekście o twórczości Henryka Stażewskiego pisze: "Poprzez zastosowanie strategii podwójnego kodowania artyści płynnie przechodzą między tym, co jest elementem rzeczywistości, znakiem i czystą abstrakcją".

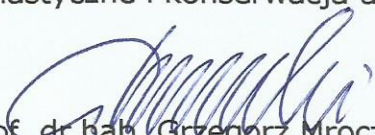
Bardzo ważną decyzją Doktoranta jest edycja cyfrowa powstałych rysunków. Rekompozycja elementów graficznych pozwala je twórczo przekomponować. Uzyskane w komputerze warstwy pozwalają zmienić ich parametry przenikania i wygenerować ostateczną strukturę rysunkową, spójną dla wszystkich elementów.

Autor analizuje, modyfikuje i upraszcza warstwę kolorystyczną. Istotnym aktem twórczym jest uzyskanie, poprzez uproszczenie i eliminację, ażurowych elementów konstrukcji. Dynamika wydobytych form, wzmocniona lustrzanym odbiciem, harmonizuje z wypreparowanym z koloru otoczeniem. Pan Mikulski zawiesza kinetyczne formy w niewidzialnej, ale wyraźnie wybrzmiałej przestrzeni.

Augmented Reality, rzeczywistość rozszerzona jest określeniem grafiki multimedialnej, zintegrowanej z otoczeniem odbiorcy. Technologia AR, używana jest w urządzeniach typu smartfon lub tablet. Dzięki nowej technologii możemy widzieć wygenerowany obraz jednocześnie z obrazem filmowanym. Jak twierdzi Pan Mikulski: "Odbiorca sam może umiejscowić w przestrzeni obiekt graficzny, który jest dopełnieniem realizacji w rzeczywistej przestrzeni". Dzięki tej technologii Artysta daje nam możliwość oglądać cyfrowo wygenerowany przestrzenny obiekt wspólnie z pracami graficznymi eksponowanymi na ścianie galerii. Artysta nie pracuje w próżni, nasycy się kulturą i czerpie inspiracje z bogactwa poprzedników. Przyznaje się do związków z takimi artystami, jak El Lissitzki, Aleksander Rodczenko, Wassily Kandinsky, Laszlo Moholy-Nagy, Theo van Doesburg czy Piet Mondrian. W przypadku Pana Mikulskiego nie mamy do czynienia z działaniem odtwórczym. Poprzez obserwacje, analizę i zdobytą wiedzę twórczo odnajduje się w kręgu artystów posługujących się językiem geometrii. Jak sam pisze w swojej dysertacji: "Podstawowa w procesie twórczym intuicyjna natura teraz jest wspierana przez geometryczną kalkulację. Zmiana w postrzeganiu sztuki niefiguratywnej stała się dla mnie kamieniem milowym wyznaczającym kolejny etap w poszukiwaniu nowych kierunków i form graficznej ekspresji".

KONKLUZJA

Mając przyjemność zapoznać się z dokumentacją, stwierdzam, że postawa artystyczna Pana mgr. Michała Mikulskiego jest w pełni nowatorska i wnosi istotny wkład w rozwój sztuki współczesnej. Jednocześnie, w pełni spełnia wymogi formalne uprawniające do otrzymania stopnia doktora sztuki. Z pełnym przekonaniem popieram wniosek Rady Naukowej Instytutu Sztuk Pięknych Wydziału Artystycznego UMCS o przyznanie stopnia doktora Panu mgr. Michałowi Mikulskiemu w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

Prof. dr hab. Grzegorz Mroczkowski